

SI AT DU ELSKER MEG

REGISSØR	DANIEL FRIDELL
ORIGINALTITTEL	SÄG ATT DU ÄLSKAR MIG
NASJONALITET	SVERIGE
SPRÅK	SVENSK, TEKSTET PÅ NORSK
PRODUKSJONSÅR	2006
SPILLETID	1T 32 MIN
SENSUR	15 ÅR
MANUS	DANIEL FRIDELL, GRACE MAHARAJ
PRODUKSJON	DANIEL FRIDELL, ALBERT AVRAMOVICH
SKUESPILLERE	HADDY JALLOW, DIZA DAHLSTRÖM FRANZÉN, PAULINA MICHAEL, SOPHIE ANDRÉN, STEPHANE MOUNKASSA
DISTRIBUSJON	ACTIONFILMAS FILMSTUDIEARK SKREVET AV ANNA HEDELIUS/HALVOR SKREE
KLASSETRINN	10, KLASSE, VIDEREGÅENDE
FAG	SAMFUNNSFAG
EMNER	OVERGREP, SEKSUALITET, KJØNNROLLER, OMSORG

DETTE ER ET FILMSTUDIEARK UTGITT AV FILM&KINO. FOR Å BESTILLE BILLETTER TIL FILMEN TA KONTAKT MED DIN NÆRMESTE KINO

SI AT DU ELSKER MEG

En skolegård et sted i Sverige. Jentene og guttene utfordrer hverandre til sms-stripp. De danser og kler av seg foran hverandre på skolegården. Mens jentene beveger seg forførende, løfter guttene så vidt på t-skjortene.

16 år gamle Fatou lever med sin mamma Binta og lillesøster Keisha. Hun er kjæreste med en gutt som heter Abbe og er som tenåringer flest. På et fotballstadion, etter inntak av masse sprit, blir hun brutalt voldtatt av medelevene Raddi og Ville. Vitne til det hele er Lamin, som har vært som en bror for Fatou i oppveksten. Skrikende, i sjokk og frastjålet sin nye mobiltelefon blir hun funnet av venninnen Kim. De tar en taxi fra åstedet, men Fatou nekter å dra til politi eller sykehus. Hjemme skjuler hun raskt sine blodige klær. Smerter i magen og en stor blodflekk i sengen neste morgen vitner om at Fatou ikke har det bra.

Kim er bekymret for sin venninne, men Fatou overtaler henne til ikke å si noe om voldtekten. Men etter at Fatou faller om i dusjen etter en kroppsøvingstime, forteller Kim klassekamerater hva hun har sett. De andre jentene mener kanskje forklaringen ligger i at Fatou liker det litt røft og trolig selv initierte sexen.

Nå begynner de ansatte ved skolen å få opp øynene for at noe har skjedd med Fatou, men hun nekter å ta imot hjelp og påstår til kompisene at hun har knullet for moro skyld. Når Kim forteller en lærer om hva hun har sett, fiker Fatou til henne og vender seg ifra henne. Hun begynner i stedet å henge med skolens tøffe jenter Sanna og Betty. Mamma Bintas uro blir til sinne, og hun slår sin datter i frustrasjon.

Under en fest på skolen brister det igjen for Fatou. Binta kommer dit da hun har fått nyss om voldtekten. Fatou springer opp på taket. Hun anklager Binta for å ha vært en dårlig mamma, men kaster seg til slutt i hennes armer. På politistasjonen forteller hun til slutt hva hun har blitt utsatt for. Raddi og Ville anklages for voldtekt og Lamin for medvirkning til voldtekt. Rettsaken begynner svært vanskelig for Fatou. Raddis mannlige forsvarsadvokat gjør et poeng av at Fatou sms-strippet i skolegården, og at hun var kledd i miniskjørt og stringtruse den fatale kvelden.

Som start- og sluttscene i filmen ser vi Fatou filme seg selv med digitalkamera. "Det her er min film", forklarer hun.

KJÆRLIGHETENS PRIS

Regissør Daniel Fridell har i intervjuer fortalt at ideen til *Si at du elsker meg* kom til han da han gjorde tv-serien *En klass för sig*, der et hundretall statister i 14-15-årsalder medvirket. Han merket seg at visse jenter ble utsatt for overgrep under pausene i innspillingen.

Guttene tafset på jentene og dro dem inn på toalettet. Han begynte å lure på hvor langt jenter er villige til å gå for å få 'kjærlighet'. Fatou virker villig til å gå ganske langt. Tidlig i filmen spør hun sin kjæreste Abbe spørsmålet "Elsker du meg?" når hun og lillesøsteren besøker han. Han ignorerer hennes spørsmål. Keishas nærvær uroliger han, og signalene han sender Fatou er ganske tydelige; blir det ikke snakk om sex, så er det ikke så interessant å treffes. Han gir de samme signalene når Fatou ringer han etter voldtekten. Han sier han er kåt og vil treffes, men trekker seg ut da Fatou vil ha med Kim.

Fatous behov for bekreftelse og å føle seg elsket er stort. Hun har store problem i kommunikasjonen med sin mamma, som innledningsvis viser sin sinne og frustrerte side. Oppmerksomhet får hun søke på annet vis, og Fatou har funnet noe som fungerer ganske bra – å kle seg utfordrende og spille på sin seksuelle utstråling. Hun er også beredt til å overtråkke seksuelle grenser for å bli elsket. "Elsker du meg Raddi?", spør hun da de møtes på tomannshånd under fotballkampen, og han begynner å kysse henne. Rett etterpå forgriper han og kompisene Ville seg på Fatou. Etter voldtekten skyter han av følgende replikk til Fatou: "Si at du elsker meg nå da".

Vi lever i et sterkt seksualisert samfunn, der fokuseringen på sex finnes rundt omkring oss hele tiden. For en kanskje flakkende og usikker tenåring er det naturligvis vanskelig å orientere seg og finne egen trygghet i hverdagen.

I NOVA sin ferske 2007 undersøkelse "Ungdom og seksuelle overgrep" ble 4900 norske elever i alderen 17-19 år intervjuet om egen seksualitet. De fant følgende:

I underkant av 10 prosent av norske jenter har opplevd minst ett tilfelle av samleie mot sin vilje. For 19-åringene er tallet på hele 17,5 prosent. 84 prosent av dem som har opplevd uønskede seksuelle hendelser, er jenter, 16 prosent er gutter.

Litt under halvparten av uønskede seksuelle hendelser finner sted mellom en jente som er i tenårene og en gutt som er ca. fem år eldre, men fremdeles i tenårene. Når jenter blir utsatt for uønskede seksuelle hendelser, er utøveren nesten alltid en gutt. Når gutter blir utsatt for uønskede seksuelle overgrep, er utøveren en jente i litt mer enn halvparten av tilfellene.

Nesten alle guttene har sett pornografi, mens ca. en tredjedel av guttene er hyppige forbrukere av pornografi. Svært få jenter er blant de som ofte ser pornografisk materiale. Og ca en tredjedel har aldri sett porno.

Svært få i utvalget har tilbudt seksuelle tjenester mot betaling. Nesten ingen jenter, men en litt høyere del av guttene har tilbudt sex mot betaling

Sjansen for å utsette andre for seksuelle krenkninger øker betraktelig for de som selv har vært utsatt for flere overgrep.

SEKSUELL TRAKASSERING BLANT UNGE I NORGE

Forskningsrapport 1: NOVA's forsker Svein Mossige, 2001: 'Ungdoms holdninger til seksualiserte krenkninger og overgrep: Ungdommers oppfatninger av barn som legitime mål for seksualiserte handlinger' viste at:

31 prosent av jentene hadde erfaring med bli presset til seksualiserte handlinger de ikke ønsket. 2 prosent av jentene hadde opplevd å bli trakassert av andre jenter. 7 prosent av guttene hadde erfaring med seksuelt krenkende handlinger. 19 prosent av guttene (59 stk) utelukker ikke sannsynligheten for at de kan ha sex med barn inntil 14 år. Den samme gruppen av gutter var mer tilbøyelige enn majoriteten til å legge ansvaret på offeret i en voldtektssituasjon.

Forskningsrapport 2: Kvinneprosjekt ledet av Jorunn Sundgot Borgen i regi av Olympiatoppen (1995-2000) viste: Totalt hadde 56,8 prosent av jentene opplevd seksualisert trakassering. 23,7 prosent av disse jentene hadde opplevd seksuelt krenkende atferd fra overordnede på skolen eller i jobbsituasjon. 19,5 prosent hadde opplevd noe tilsvarende fra medelever.

Internettsex er en annen fare. En del forskere mener at det har blitt langt mer vanlig at både jenter og gutter legger ut nakenbilder, filmer hverandres sexliv og sexchatter med eldre menn i jakten på å bli sett. Slik skriver en jente på Redd Barnas nettside apropos sex og Internett: "En del usikre personer baserer sin virkelighet på chattelivet. Mange jenter får det for seg at det bare er utseendet som teller, ettersom mange gutter på Internett oppfører seg veldig sexistisk. Jentene får det inntrykket at de bare duger med utfordrende klær, trutmann, bryster og porno-stilen. Så litt etter litt bygger de sin riktige personlighet etter disse idealene." Selv guttene utsettes for press i et seksualisert samfunn. Å dominere og utfordre seksuelle grenser blir lett et sett for menn å vise potens og styrke i et miljø der myke verdier verdsettes lavt.

- Hva gjør du for å bli elsket? Er sex og kjærlighet samme sak? Diskuter hvilken rolle sex spiller i ungdommers hverdag nå om dagen.
- Diskuter statistikken over, hvor representativ er den for ditt klasse/skolemiljø.

MOR OG DATTER

Mamma Binta er alenemor med to døtre og tjener sitt levebrød ved en frisørsalong. Hennes kontakt med eldste datter er dårlig, og hun uttrykker sin egen indre uro gjennom sinne og irritasjon. Det virker lenge siden hun interesserte seg for datteren annet enn som barnevakt for Keisha, noe som kan medvirke til at Fatou ikke greier å åpne seg for henne. De står begge ensomme med sine problemer.

Det må naturligvis kjennes som et utrolig svik for Fatou når moren reagerer med sinne og til og med slår henne, da det i realiteten er Fatou som er det store offeret. Det er ikke rart at hennes selvbilde vakler, og at hun derfor begynner å kjenne skyld for hva som har hendt. Binta mangler verktøy for å være en bra mamma for sin tenåringsdatter. Når hun begynner å angre på hva hun har gjort mot Fatou, foreslår hun at de skal gå og handle presanger, noe som ikke adresserer roten til problemet. Først når alt brister for Fatou, og hun desperat truer med å hoppe fra et hustak, synes det å demre for Binta at det er kjærlighet, tid og et trygt fang Fatou behøver.

På nettsiden Ung.no skrives følgende: “Mange unge ønsker som regel ikke at foreldrene skal involveres, kanskje fordi det har blitt drukket alkohol. Det kan føles som om det er farligere at far og mor får vite at man har drukket alkohol enn at man har blitt voldtatt, og så blir hun gående alene med problemene. Men man SKAL si ifra om overgrep. Foreldre vil absolutt være der for deg om du har blitt utsatt for overgrep, uansett om du har drukket eller ikke. Ofte går det lang tid før de tør å ta kontakt og be om hjelp. Da har gjerne det meste gått på tverke, de har problemer både hjemme, på skolen og i vennegjengen. Noen får også problemer med spiseforstyrrelser.”

- a) Diskuter hvordan Binta kunne ha hjulpet Fatou tidligere. Går det an å tilgi foreldre som viser så lite engasjement i å forstå sitt barn?
- b) Hvordan beholder man gode relasjoner til sine foreldre under den turbulente tenåringstiden? Hvordan skal gode foreldre være? Hvordan kan man selv hjelpe til for at kommunikasjonen hjemme skal bli så bra som mulig?

DET SOSIALE SPILLET

Ungdomstiden karakteriseres av et aldri opphørende relasjonsspill. Det er konkurranse om kompis, gutter, roller og kanskje også om karakterer. Fatou er i høyeste grad dratt inn i dette spillet. Hennes beste venninne, som er trofast og lojal mot Fatou, heter Kim. Det er lenge en veldig utakknemlig rolle i filmen, etter som Fatou vender seg vekk fra Kim etter at hun ut av omsorg forteller om voldtekten. Men Kim får betalt for sin standhaftighet til slutt. Fatou innser at det er i henne den virkelige vennen finnes når det stormer som verst. Sanna og Betty opptrer som skolens tøffe jenter. Som to våpendragere er de ikke sene om å spre falske rykter og skape intriger for å beholde plassene som jente-

gjengens lederskikkelser. De to har, liksom guttene, stemplet henne som lett på tråden og horete, en rolle Fatou går inn i når redselen for konsekvensene av en eventuell avsløring blir for sterk.

Guttene i skolen besitter den virkelige makten. Når jentene skaper sitt selvbilde, er det med guttenes øyne som speil. Så viktig er bekreftelsen. Guttene har også den fysiske makten. Etter voldtekten er Fatou vett-skremt av flere grunner. Som mange voldtatte kjenner hun skam for hva hun har blitt utsatt for. Om hun hadde agert annerledes, hadde det kanskje ikke skjedd. Hun er også redd for hva som kan skje med henne hvis hun forteller sin historie. Hun har ingen tiltro til at de voksne i form av lærere, politi og rettsvesen skal kunne hjelpe henne om hun forteller sannheten.

Dermed er hun i Raddis og Villes vold, selv etter overgrepet. Under rettsaken er hun den svakeste. Guttenes forsvarsadvokat kommenterer hennes klær og oppførsel på en måte som skulle vært utenkelig om det var en gutt som var offeret. Hennes egen forsvarsadvokat forsøker å forklare for henne at det er hennes retts sak, men hun føler seg bare krenket.

Bildet som *Si at du elsker meg* gir av ofre for seksuell kriminalitet, ser dessverre ut til å stemme bra med virkeligheten. Ifølge RFSU anmeldes langt fra alle voldtekter. De som anmeldes fører sjelden til fellende dommer. Kritikere hevder at personell innen politi og rettsvesen ofte savner utdannelsen og kompetansen som kreves, noe som fører til at de kvinner som anmelder, ofte må gå gjennom store påkjenninger i selve rettsprosessen.

- a) Kompisrelasjonene på skolen preges av et stadig maktspill. Hvilke elever i Fatous skole oppleves som trygge og selvsikre? Hvilke elever er preget av dårlig selvtillit? Hvem vil elevene helst omgås med selv?
- b) Guttene og jentene på skolen, liksom Raddis forsvarsadvokat, peker ut Fatou selv som skyldig gjennom å påpeke hennes sexy klær og væremåte. Skal ikke en jente kunne gå med de klær hun selv ønsker og fortsatt fortjene respekt?
- c) Lærere ved Fatous skole er klar over at noe er i veien med Fatou. De forsøker å tilnærme seg hennes problem, men Fatou vil ikke fortelle. Har skolens personell noe ansvar for å opprettholde et godt sosialt miljø ved skolen? Bør lærere megle i eventuelle konflikter som dukker opp mellom elevene? Hva skal en lærer gjøre om han ser at en elev ikke har det bra?

SKOLEN SOM ARENA FOR SEKSUALUNDERVISNING

Aftenposten skriver 7.10.2007 at mange føler at ”seksualundervisningen i skolen er for gammeldags. Det er for mye fokus på prevensjon og teknikk og for lite snakk om følelser, holdninger og grensesetting.” Er dette korrekt? Er det på tide å fornye seksualundervisningen i skolen? Hvor bør fokuset på denne undervisningen ligge?

Likestillings- og diskrimineringsombud Beate Gangås sier følgende i Aftenposten 5.10.2007: ”Skolene må umiddelbart tilpasse seksualundervisningen dagens virkelighet. I dag får ungdom lære hvordan de skal tre på et kondom, men ikke når det skal på. Lett tilgjengelig nettporno er for mange en viktigere informasjonskanal om sex, enn skolen. De trenger å lære mer om holdninger til egen seksualitet og – ikke minst – respekt for andres grenser. Mange unge, spesielt jenter, opplever uønsket seksualitet. Jeg mener riktig seksualundervisning kan forebygge slike overgrep.”

• Er dette lettere sagt enn gjort? Hvem har ansvaret for å iverksette slike tiltak?

Som svar på kritikken sier underdirektør i Utdanningsdirektoratet Marit Hognestad følgende: ”Det nye materialet skal være ferdig til neste skoleår. Vi nedtoner den mer teknisk, tradisjonelle seksualundervisningen, til fordel for et større fokus på blant annet kjønn og identitet. Det handler om respekt for den enkeltes valg, og den enkeltes følelser. I tillegg behandler vi homofilspørsmålet på en ny måte, og vi tar høyde for at elever i dagens skole har ulik kulturell bakgrunn. Det er opp til lærerne selv å legge opp undervisningen så lenge de holder seg innenfor læreplanen. Slik er det i dag, og slik blir det også etter at den nye veilederen er sendt ut.” Marit Hognestad er ifølge samme artikkel i Aftenposten ”åpen for å slippe nye krefter til i seksualundervisningen. Det er ikke sikkert lærerne er best skikket til denne oppgaven. Jeg tror det vil være en god idé å trekke inn annen kompetanse, som helsepersonell eller lærere med spesiell trening i å snakke med unge om seksualitet.”

Mange lærere, førskolelærere og barnevernspedagoger mener de ikke får tilstrekkelig kunnskap om barns rettigheter, vold og seksuelle overgrep i undervisningen. Dette kan føre til at utsatte barn ikke blir sett og heller ikke får den hjelpen de trenger. Det er konklusjonen i en ny rapport fra Nasjonalt kunnskapssen-

ter om vold og traumatisk stress (NKVTS), skrevet på oppdrag fra Redd Barna. Rapporten viser også at flertallet av de nyutdannede pedagogene heller ikke føler seg kompetente til en del av oppgavene de blir stilt overfor. Svært få bekymringsmeldinger (ifølge SSB kun 5 prosent) til barnevernet om barn utsatt for vold og seksuelle overgrep kommer fra skoler og barnehager.

DET GRENSELØSE OMFANGET AV OVERGREP

På nettsiden Ung.no skriver de at ”ungdomsvoldtekt kjennetegnes ved at det skjer mellom jevnaldrende ungdommer som kjenner hverandre fra før, og det har nesten alltid vært alkohol med i bildet. De er gjerne med i samme gjeng, går i samme klasse eller er til og med kjærester. Man blir kanskje presset til å ha seksuell omgang på en fest, hyttetur eller store utendørsarrangementer i forbindelse med 17. mai, sankthans, nyttårsaften etc... Jenta orker eller tør ikke gjøre noe særlig motstand, men håper heller at han skal bli ferdig snarest mulig. Hun ønsker bare å glemme det som har skjedd, og klandrer ofte seg selv etterpå for at hun ikke gjorde mer motstand. Redsel for at foreldre, venninner og andre i nærmiljøet skal finne ut hva som har skjedd er som regel stor, og ungdommene gjør dermed alt for å skjule det som har skjedd. Felles for jenter som har blitt utsatt for ungdomsvoldtekt er at det er vanskelig å få dem til å ta kontakt med politi, lege, psykolog eller andre instanser som kan tilby hjelp, behandling og oppfølging...”

Aftenposten skriver 3.10.2007 at ”nesten hver eneste dag så langt i 2007 har kvinner og menn bedt om hjelp av Voldtektsmottaket i forbindelse med seksuelle overgrep.” Ansatte ved mottaket sier de aldri før har hatt så stor pågang som i 2007, selv om 2006 var et foreløpig rekordår. Artikkelen refererer også til tall fra politiet som viser at ”sedelighetsforbrytelser i første halvår 2007 steg 35,5 prosent siden første halvår 2006.”

Mange melder ikke fra om seksuelle overgrep. Seksjonsoverlege Henriette Myhre Waitz ved Voldtektsmottaket sier følgende: ”Vi vet det er store mørketall når det gjelder overgrepssaker.”

a) Diskuter hva som kan gjøres for å forbedre denne statistikken.

b) Kan det være at voldtektsaker blir nedprioritert fordi de er så ressurskrevende for alle involverte?

Aftenposten skriver 3.10.2007 at ”de siste 10 årene har Voldtekstmottaket hatt det samme budsjettet, til tross for at antall henvendelser har mer enn fordoblet seg”.

a) Spiller økonomi en vesentlig rolle i bekjempelsen av seksuelle overgrep?

På Redd Barna sine norske nettsider skriver de at mer enn 100 000 barn i Norge lever med vold i familien og fem prosent av alle barn utsettes for gjentatte, grove seksuelle overgrep.

a) Diskuterer hva som kan gjøres for å få ned disse dystre tallene?

b) Hvorfor hører vi mindre om seksuelle overgrep mot gutter enn mot jenter?

c) Er media flinke nok til å fokusere saklig på overgrepssproblematikken?

d) Hvem er overgriperne?

e) Har overgripere en bestemt strategi?

f) Hvordan kan reaksjonene på seksuelle overgrep arte seg?

g) Hvordan definerer man et overgrep? Hvor går grensen?

h) Når noen du kjenner har vært utsatt for krenkelser, mishandling, overgrep eller vold, hva kan du gjøre?